

Datum: 2023-10-31
Handläggare: Simon Lindau
Direktnr:
Diariernr: 2021.358 KS

Kommunstyrelsen

Kostutredning

Ärendebeskrivning

I samband med beslut i kommunstyrelsen den 7 juni 2021, § 98, om att gå vidare med dåvarande upphandling av kostverksamheten fick kommunledningskontoret i uppdrag att, två år före eventuell förlängning av kommande avtal, utvärdera avtalet samt utreda övergång till egen regi som alternativ till fortsatt extern regi.

Kommunstyrelsen antog den 12 december 2022, § 192, kommunstyrelsens budget för år 2023-2025. I budgeten framgår att kommunledningskontoret får i uppdrag att utreda och genomföra ett förflyttat ansvar av kommunens kostverksamhet och lokalvård till kommunstyrelsen. Tidigare beslutade utredningar om kommunens upphandlade kostverksamhet och lokalvård ska redovisas i god tid före avtalens eventuella förlängning eller uppsägning.

Förvaltningens yttrande

Kommunledningskontoret har tillsammans med medarbetare inom kostverksamheten gjort en utredning av kommunens kostverksamhet utifrån ett antal olika perspektiv. Sammanfattningsvis så framgår det tydligt att nuvarande arbetssätt med extern leverantör för hela kostverksamheten verkar vara det bästa alternativet. Den ekonomiska bedömningen är att en hemtagning av kostverksamheten till kommunal drift skulle innebära en fördyring om ungefär 10-20 mnkr/år, medel som kommunledningskontoret anser gör sig bättre i den kommunala kärnverksamheten. Den politiska målsättningen om en högre andel närproducerade livsmedel anses vara enklare att uppnå med en extern leverantör och i eventuella framtida avtal är det möjligt att öka den närproducerade andelen än mer.

Det står klart att köksorganisationen (antal storkök kontra antal mindre kök) är en fråga som Alingsås kommun styr helt på egen hand, oavsett om kosten bedrivs i intern- eller extern regi. Detsamma gäller frågor om säkerhet och beredskap. Som framgår av rapporten finns det inte speciellt mycket objektiv statistik på kvalitet inom kostverksamhet utan det som finns att förhålla sig till är diverse kundundersökningar. De resultat som finns visar inte på att kvaliteten i Alingsås skulle vara sämre än i jämförbara kommuner, trots att Alingsås har en lägre kostnad än jämförbara kommuner.

Om kommunen väljer att fortsätta med verksamheten i extern regi finns ett antal exempel på förändringar som kan göras inför eventuell kommande upphandling. Om ambitionen är att öka andelen närproducerad kost ytterligare är det möjligt att öka den utvecklingsoption som idag är på 5 mnkr/år till kommande avtal. Kommunen kan även se över den fysiska köksorganisationen för att effektivisera den så mycket som möjligt och förhoppningsvis frigöra pengar därifrån till maten på tallriken. Det arbetet kan påbörjas omgående då det även är av intresse för nuvarande leverantör. Om ambitionen är att stärka beredskaps- och säkerhetsperspektivet går det att antingen göra inom den kommunala verksamheten genom att bygga upp beredskapslager alternativt att ställa krav på en framtida leverantör att hantera detta. Även detta arbete kan påbörjas omgående om det är en prioriterad fråga. Vid en

eventuell framtida upphandling går det även att diskutera om några andra värden än närproducerad kost är särskilt viktigt och i så fall väga dessa delar tyngre vid utvärderingen.

Kommunledningskontorets rekommendation är att behålla nuvarande organisationsform för kostverksamheten och att kommundirektör bör ges delegation att vid behov förlänga nuvarande avtal. Vidare så föreslås att kostverksamheten och lokalvårdsverksamheten flyttas ansvarsmässigt och organisatoriskt till kommunstyrelsen från och med den första januari 2024.

Ekonomisk bedömning

Kommunledningskontoret bedömer att en omorganisation till att bedriva kostverksamheten i egen regi innebär en årlig fördyring om ungefär 10-20 miljoner kronor. Med tanke på det ekonomiska läget innebär en eventuell hemtagning av kostverksamheten att motsvarande besparing sannolikt behöver göras på annan kommunal verksamhet för att frigöra dessa medel.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen anser att uppdraget om att utreda kostverksamheten är slutfört. Kostverksamheten kvarstår i nuvarande form.

Kommundirektör får delegation att avgöra om nuvarande avtal bör förlängas och i sådana fall genomföra detta.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kostverksamheten och lokalvårdsverksamheten flyttas ansvarsmässigt och organisatoriskt till kommunstyrelsen från och med den 1 januari 2024.

Beslutet ska skickas till

Barn- och ungdomsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och utbildningsnämnden

Maria Standar
Kommundirektör

Simon Lindau
Ekonomichef